

DAGSORDEN Kontrollutvalg d. 13-12-2023

Møtedato Onsdag d. 13. december 2023 kl. 12:00

Møtested Bystyresalen

Indholdsfortegnelse

Møtedokumenter.....	3
---------------------	---

Punkt .: Møtedokumenter

VESTFOLD, TELEMARK OG AGDER
KONTROLLUTVALGSSEKRETARIAT IKS

Møteinnkalling

Kristiansand kontrollutvalg

Dato: 13.12.2023 kl. 12:00
Sted: Rådhuset, Bystyresalen
Arkivsak: 23/00156

Forfall og spørsmål om habilitet, meldes snarest mulig til sekretær for kontrollutvalget på e-post dennis.kristiansen@vetaks.no eller telefon 90 29 95 91.

Varamedlemmer møter bare etter egen innkalling.

I tillegg møter:	Ordfører Mathias Bernander sak 55/23	ca. kl. 12:30
	Kommunedirektør Camilla Dunsæd sak 56/23	ca. kl. 12:30
	Plan- og bygningssjef Venke Moe sak 57-58/23	ca. kl. 14:00

Leder åpner møtet:

Godkjenning av innkalling og saksliste
Godkjenning av møteprotokoll

Sakskart			Side
Saker til behandling			
54/23	23/00906-1	Kontrollutvalgets møte- og arbeidsform	3
55/23	23/00904-1	Samspill mellom kontrollutvalget og ordfører og bystyret	5
56/23	23/00905-1	Samspill mellom kontrollutvalget og kommunedirektøren	7
57/23	23/00535-4	Ny orientering om kommunens praksis vedrørende privat boligutleie	9
58/23	22/00460-23	Ny orientering vedrørende Fellesstykket ved Lundeelva	11
59/23	23/00907-2	Overordnet revisjonsstrategi regnskapsrevisjon 2023	14
60/23	23/00909-2	Risiko- og vesentlighetsvurdering - forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen 2023	16
61/23	23/00911-1	Møte- og arbeidsplan 2024	19
62/23	23/00188-14	Orientering fra revisjonen 13.12.23	23
63/23	23/00189-14	Referatsaker 13.12.23	24
64/23	23/00190-13	Eventuelt 13.12.23	25

Møtedokumenter blir publisert på www.vetaks.no.

06.12.2023

For leder i Kristiansand kontrollutvalg, Jan Erik Tønnesland

Dennis Kristiansen
Rådgiver VETAKS

Saker til behandling

54/23 Kontrollutvalgets møte- og arbeidsform

Arkivsak-dok. 23/00906-1
Arkivkode 033
Saksbehandler Dennis Kristiansen

Saksgang	Møtedato	Saksnr
1 Kristiansand kontrollutvalg	13.12.2023	54/23

Innstilling fra sekretariatet

Saken tas til orientering.

Bakgrunn

Formålet med saken er å bli litt kjent, få kvalitetssikret kontaktinformasjon og informert om praktiske forhold rundt møter.

Saksopplysninger

Sekretariats- og revisjonstjenester

Kristiansand kommune har valgt å delta i to interkommunale selskap for å utføre kontrolloppgavene. Dette er Agder Kommunerevisjon IKS for revisjonsoppgaver, og Vestfold, Telemark og Agder kontrollutvalgssekretariat IKS (Vetaks) for sekretariatsoppgaver. Kristiansand kommune er deleier i begge selskaper. Begge selskaper er uavhengige av kommunens administrasjon, og selskapene er uavhengige av hverandre.

Agder Kommunerevisjon IKS utfører regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll, forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen og annen kontroll som er bestemt i lov eller i samsvar med lov, for Kristiansand kommune. Oppdragsansvarlig regnskapsrevisor er assisterende revisjonsdirektør Monica H. Smith-Tønnessen og oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor er revisjonsdirektør Tor Ole Holbek. Revisor har møte- og talerett i kontrollutvalgets møter.

Vetaks forbereder sakene til kontrollutvalget, og skal påse at de sakene som blir behandlet av kontrollutvalget, blir forsvarlig utredet. Videre gir sekretariatet løpende rådgivning, gjennomfører og følger opp utvalgets vedtak og bestillinger, bistår kontrollutvalget i praktisk tilrettelegging og oppfølging av møter, og koordinerer aktørene. I det løpende arbeidet er sekretariatet bindeledd mellom utvalg og revisjon, mellom utvalg og administrasjon, og mellom utvalg og politisk ledelse. Sekretariatet utfører oppgaver på vegne av kontrollutvalget. Sekretariatet har ti ansatte, og fast utvalgssekretær for kontrollutvalget i Kristiansand kommune er for tiden rådgiver Dennis Kristiansen.

Informasjon/avklaringer med nye medlemmer

Kontrollutvalgsmedlemmene har allerede fått en del informasjon både på opplæringsdag og fra politisk sekretariat i Kristiansand kommune. Sekretariatet foreslår at følgende tema blir gjennomgått i møtet etter behov:

- Kontroll av valgbarhet
- Oppdatere kontaktinformasjon og innhente nødvendig tilleggsinformasjon
- Tilgang til og offentliggjøring av sakspapirer på www.vetaks.no
- Godkjenning av protokoller
- Godtgjørelser
- Andre aktuelle reglementer i kommunen og kontrollutvalget (se kommunens nettside for oversikt: <https://www.kristiansand.kommune.no/navigasjon/politikk-og-organisasjon/politikk/reglementer/>)
- Henvendelser
- Taushetsplikt
- Åpne/lukkede møter
- Vurderinger av habilitet
- Nettbrett/PC
- Kontrollutvalgets budsjettposter

Sekretariatets vurdering

Sekretariatet ønsker alle lykke til, og ser frem til godt samarbeid med det nye utvalget.

Vedlegg:

- Saksutskrift sak 49/23 Budsjett for kontrollaktivitet 2024

55/23 Samspill mellom kontrollutvalget og ordfører og bystyret

Arkivsak-dok. 23/00904-1
Arkivkode 033
Saksbehandler Dennis Kristiansen

Saksgang	Møtedato	Saksnr
1 Kristiansand kontrollutvalg	13.12.2023	55/23

Innstilling fra sekretariatet

Saken tas til orientering og kontrollutvalget ser frem til samspillet med ordfører og bystyret i respekt for hverandres roller.

Bakgrunn

Kommunen er samfunnets viktigste velferdsprodusent og forvalter betydelige ressurser på vegne av innbyggerne. Omfanget av og bredden i den kommunale tjenesteproduksjonen medfører et behov for utstrakt styring og kontroll.

Bystyret har det overordnede ansvaret for all intern kontrollvirksomhet i kommunen – kommunens egenkontroll. Fra bystyret går det to kontrollinjer:

1. Fra bystyret til kommunedirektøren. Kommunedirektøren er ansvarlig for kommunens planlegging, myndighetsutøvelse og tjenesteproduksjon. Kommunedirektøren skal også føre internkontroll med administrasjonens virksomhet.
2. Fra bystyret til kontrollutvalget. Kontrollutvalget er ansvarlig for kontroll med hele den kommunale virksomheten på vegne av bystyret. Dette omfatter både administrasjonen, formannskapet, andre politiske utvalg og ordføreren.

Det er viktig å legge et godt grunnlag tidlig i perioden for et konstruktivt samspill mellom kontrollutvalget og ordfører – ordfører er et viktig bindeledd til kontrollutvalgets premiss- og oppdragsgiver bystyret.

Saksopplysninger

Kontrollutvalget har i utgangspunktet ikke et kontrollansvar overfor bystyret, siden kontrollutvalget er underordnet bystyret og ikke kan overprøve politiske prioriteringer som er foretatt av kommunens folkevalgte organer eller andre kommunale organer. Utvalget kan likevel uttale seg dersom bystyret har truffet, eller er i ferd med å treffe, et vedtak som er ulovlig. Kontrollutvalget kan i tillegg kontrollere om saker til bystyret er tilstrekkelig utredet.

God forståelse og respekt for hverandres roller er avgjørende for god samhandling mellom bystyret og kontrollutvalget. Det er derfor viktig at bystyret legger til rette for god dialog og informasjonsutveksling. Kontrollutvalgets leder har møte- og talerett i bystyret når saker fra kontrollutvalget skal behandles. Utvalgets leder kan la ett av de andre medlemmene i utvalget utøve denne retten på sine vegne. Det er viktig at denne retten benyttes, og at ordfører gir

kontrollutvalgets representant egen taletid. Spesielt gjelder dette ved behandlingen av årsregnskap og årsberetning, rapporter fra forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller, og budsjett for kommunens kontrollarbeid. Dette vil gi bystyret bedre grunnlag for behandling av sakene. I tillegg vil sakene bidra til å synliggjøre kontrollutvalgets arbeid og sette bystyret i stand til å forstå og bruke kontrollutvalget aktivt som sitt kontrollorgan.

Ordfører har møte- og talerett i kontrollutvalget. Ordførerens deltakelse på kontrollutvalgsmøter er med på å synliggjøre at kontrollutvalget er bystyrets kontrollorgan. Dette gir mulighet for en direkte dialog, der kontrollutvalg og ordfører kan utveksle informasjon og oppdatere hverandre på aktuelle saker.

Lovverket, bystyret som kollegium og kontrollutvalget selv er de eneste som kan pålegge kontrollutvalget å behandle en sak. Det kan likevel ha stor nytteverdi at ordfører er med på iallfall en del møter i kontrollutvalget. Dette vil redusere en mulig avstand mellom bystyret og det arbeidet som skjer i kontrollutvalget.

Dersom saker er til politisk behandling eller det har vært truffet lovlige politiske eller administrative vedtak i saker, bør ikke kontrollutvalget behandle sakene direkte. Bl.a. finnes det egne regler for klagebehandling på ulike typer vedtak, og kontrollutvalget har ingen rolle i denne klagebehandlingen. Bare dersom en sak viser mulige utfordringer på systemnivå knyttet til regeletterlevelse og forvaltning av kommunens midler, kan det være aktuelt å se nærmere på saken fra kontrollutvalgets side.

Ordfører Mathias Bernander er invitert til møtet for å bidra til å etablere den gode dialogen som er nødvendig for å få et godt samspill mellom kontrollutvalget og bystyret. Hvordan vil det være naturlig å ivareta ordførers møterett i kontrollutvalget på best mulig måte for begge parter? Og hvordan kan vi best legge opp til at leder får en mulighet til å orientere bystyret om arbeidet i kontrollutvalget?

Sekretariatets vurdering

Saken skal gi et grunnlag for godt og konstruktivt samarbeid mellom kontrollutvalget og politisk ledelse.

56/23 Samspill mellom kontrollutvalget og kommunedirektøren

Arkivsak-dok. 23/00905-1
Arkivkode 033
Saksbehandler Dennis Kristiansen

Saksgang	Møtedato	Saksnr
1 Kristiansand kontrollutvalg	13.12.2023	56/23

Innstilling fra sekretariatet

Saken tas til orientering og kontrollutvalget ser frem til samspillet med kommunedirektøren preget av respekt for hverandres roller.

Bakgrunn

Kommunen er samfunnets viktigste velferdsprodusent og forvalter betydelige ressurser på vegne av innbyggerne. Omfanget av og bredden i den kommunale tjenesteproduksjonen medfører et behov for utstrakt styring og kontroll.

Bystyret har det overordnede ansvaret for all intern kontrollvirksomhet i kommunen – kommunens egenkontroll. Fra bystyret går det to kontroll-linjer:

1. Fra bystyret til kommunedirektøren. Kommunedirektøren er ansvarlig for kommunens planlegging, myndighetsutøvelse og tjenesteproduksjon. Kommunedirektøren skal også føre internkontroll med administrasjonens virksomhet.
2. Fra bystyret til kontrollutvalget. Kontrollutvalget er ansvarlig for kontroll med hele den kommunale virksomheten på vegne av bystyret. Dette omfatter både administrasjonen, formannskapet, andre politiske utvalg og ordføreren.

Det er viktig å legge et godt grunnlag for et konstruktivt samspill mellom kontrollutvalget og kommunedirektøren – kommunedirektøren er ansvarlig for tjenesteleveranser og internkontroll i kommunen og gjennomføring av bystyrets vedtak, og er dermed det viktigste kontrollobjektet for kontrollutvalget.

Saksopplysninger

Kontrollutvalget undersøker gjennom mange saker om kommunen har etablert en betryggende og hensiktsmessig internkontroll. Dette er de systemer og rutiner som kommunedirektøren etablerer for å sikre at lover og forskrifter følges. Kravet til internkontroll er lovfestet i kommuneloven § 25-1.

Kontrollutvalget kan benytte ulike verktøy for å undersøke om kommunen har etablert betryggende og hensiktsmessig internkontroll, som f.eks.:

- Orienteringer fra kommunedirektøren (skriftlig og/eller muntlig)
- Virksomhetsbesøk
- Eierskapskontroll

- Forvaltningsrevisjon
- Regnskapsrevisjon
- Forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen
- Orienteringer fra revisjonen
- Høringer
- Granskinger
- Andre undersøkelser

Kontrollutvalget må alltid vurdere risiko og vesentlighet når de velger hvilke saker de skal ta opp, og hvilke verktøy de skal bruke i arbeidet. Alle verktøyene medfører bruk av ressurser. Kontrollutvalget må derfor alltid vurdere hva som er nødvendig og tilstrekkelig for å sikre den nødvendige kontrollen.

Formålet med kontrollvirksomheten er det samme for alle parter: Å sikre at innbyggerne får de tjenester de har krav på, at tjenestene har god kvalitet, og at ressursene utnyttes effektivt og i tråd med bystyrets vedtak. Partene har også et felles ansvar for å bidra til læring og forbedring.

Administrasjonen og kontrollutvalget har et felles ansvar for å legge til rette for god dialog og godt samspill. Dialogen med kommunedirektøren er grunnleggende for å gjøre gode undersøkelser, og han er den viktigste kilden til informasjon om internkontrollen i kommunen.

I mange tilfeller har administrasjonen, bare gjennom å bli innkalt for å orientere om en sak, startet et forbedringsarbeid før de møter i kontrollutvalget. Kontrollutvalgets forespørsler bidrar slik til å få satt viktige saker på agendaen i administrasjonen. Selv om selve vedtaket i kontrollutvalget helt enkelt sier at saken tas til orientering, kan kontrollutvalget dermed ha bidratt aktivt til å forbedre kommunens egenkontroll.

Kontrollutvalget forholder seg i utgangspunktet alltid til kommunedirektøren når det ønskes informasjon om kommunens interne drift og kontroll. Kommunedirektøren kan så delegerer til andre i administrasjonen å svare når han finner det hensiktsmessig. Eksempelvis har kommunalsjef interne tjenester ofte vært den som orienterer om kommunens økonomi og endringer i det økonomiske risikobildet.

Kontrollutvalget kan ikke overprøve administrasjonens vedtak som er fattet etter delegasjon fra bystyret. Kontrollutvalget kan heller ikke instruere kommunedirektøren, men kontrollutvalget har innstillingsrett overfor bystyret i kontrollsaker, og kan gjennom det be bystyret rette krav mot kommunedirektøren. Kontrollutvalget kan også kreve at kommunedirektøren stiller på møter i utvalget.

Kommunedirektør Camilla Dunsæd stiller i møtet for å bidra til å etablere den gode dialogen som er nødvendig for å få et godt samspill mellom kontrollutvalget og administrasjonen.

Sekretariatets vurdering

Saken skal gi et grunnlag for godt og konstruktivt samarbeid mellom kontrollutvalget og administrativ ledelse.

57/23 Ny orientering om kommunens praksis vedrørende privat boligutleie

Arkivsak-dok. 23/00535-4
Arkivkode 030&18*
Saksbehandler Dennis Kristiansen

Saksgang	Møtedato	Saksnr
1 Kristiansand kontrollutvalg	28.09.2023	48/23
2 Kristiansand kontrollutvalg	13.12.2023	57/23

Kristiansand kontrollutvalg har behandlet saken i møte 28.09.2023 sak 48/23

Møtebehandling

Administrasjonen hadde ikke anledning til å møte opp i kontrollutvalget for å gi en orientering om saken.

Omforent utsettelsesforslag ble fremsatt i møtet.

Votering

Enstemmig for omforent utsettelsesforslag fremsatt i møtet.

Vedtak

Saken utsettes.

Saksfremlegg

Innstilling fra sekretariatet

Saken tas til orientering.

Bakgrunn

Viser til møte 08.06.23 sak 32/23 Orientering om kommunens praksis vedrørende boligutleie, hvor kontrollutvalget ble orientert om kommunens innførte praksis ved privat boligutleie. I etterkant av dette møtet har det via medieoppslag kommet informasjon om at kommunen nå har justert denne praksisen. Kontrollutvalget har bedt om en redegjørelse for hvilke endringer som er gjort, og bakgrunn for disse.

Saksopplysninger

Administrasjonen har oversendt en skriftlig tilbakemelding som er lagt ved saken.

I den vises det til kommuneplanbestemmelsene § 8 som sier at det må foreligge særskilt tillatelse fra kommunen for å dele opp boenheter til hybler. Kommunen hadde en retningslinje, som orientert om i møtet 08.06.23, at en oppdeling til fire eller flere hybler krevde særskilt tillatelse fra kommunen.

Det vises til at Statsforvalteren har pekt på at et viktig hensyn som skal vurderes er om bruksendringen tilrettelegger «for at mange flere personer kan bo der». Kommunen har derfor justert antall hybler som skal til for at det kreves særskilt tillatelse til seks. Deler av grunnlaget for denne justeringen er klagesaker i Kvernveien 7 A og B hvor Statsforvalteren ga kommunen medhold i at utleie til henholdsvis syv og åtte studenter var søknadspliktig.

Plan- og bygnings sjef Venke Moe og byggesaksleder Arne Kjell Brunnes vil orientere om saken i møtet.

Sekretariatets vurdering

Sekretariatet har lagt frem saken med forslag om at den tas til orientering. Sekretariatet anser tilbakemeldingen fra administrasjonen som tilfredsstillende svar på bestillingen om grunnlaget for justering av praksisen. Utvalget står fritt til å fatte det vedtak de selv ønsker.

Vedlegg:

- Orientering til Kontrollutvalgets møte 28

58/23 Ny orientering vedrørende Fellestykket ved Lundeelva

Arkivsak-dok. 22/00460-23
Arkivkode 033
Saksbehandler Dennis Kristiansen

Saksgang	Møtedato	Saksnr
1 Kristiansand kontrollutvalg	13.12.2023	58/23

Innstilling fra sekretariatet

Kontrollutvalget tar administrasjonens redegjørelse til orientering, og avslutter videre oppfølging av saken.

Bakgrunn

Kontrollutvalget fikk 13.04.22 en henvendelse fra Naturvernforbundet i Kristiansand ved Peder Johan Pedersen vedrørende tiltak som var utført langs Lundeelva. Henvendelsen ble presentert i møtet 16.06.22, sak 28/22 «Referatsaker». På bakgrunn av henvendelsen vedtok kontrollutvalget å be om en orientering fra administrasjonen om kommunes oppfølging i saken.

Plan- og bygnings sjef Venke Moe ga kontrollutvalget en orientering i møtet 24.08.22, sak 40/22 «Orientering vedrørende fellestykket ved Lundeelva». Kontrollutvalget fattet følgende vedtak:

«Kontrollutvalget legger til grunn at saken er avsluttet fra kommunens side, og tar redegjørelsen til orientering.»

Deretter kom det en ny henvendelse fra Naturvernforbundet v/ Peder Johan Pedersen og Jostein Andreassen, datert 06.09.22, som inneholdt mer informasjon i saken. Kontrollutvalget ble forelagt brevet i møtet 29.09.22, sak 54/22 «Referatsaker», og vedtok da følgende:

«Kontrollutvalget ber revisjonen følge opp.»

Kontrollutvalget har siden blitt holdt løpende orientert om saken fra revisjonen.

I tillegg til denne saken, har Naturvernforbundet v/ Peder Johan Pedersen sendt inn en ny henvendelse datert 24.10.23 som omhandler en søknad om dispensasjon for fortøyningsbommer. Sekretariatet har forstått det slik at Naturvernforbundet ønsker at sakene ses i sammenheng.

Saksopplysninger

I 2016 ble det ved Fellestykket i Lundeelva søkt om tillatelse til utbedring av brygge. Søgne kommune godkjente søknaden, men vedtaket ble omgjort av Fylkesmannen (nå Statsforvalteren) etter klage fra Naturvernforbundet/Grønt Nettverk. Deretter ble det i 2018 søkt om dispensasjon og tillatelse til ettergodkjenning av utførte oppgraderinger av bryggekant og treplattinger over pir. Søknaden ble godkjent, men igjen påklaget av Naturvernforbundet/Grønt Nettverk. Fylkesmannen omgjorde også dette vedtaket.

Det ble etter dette gjennomført møter mellom tiltakshaver og Søgne kommune for å komme frem til en løsning om hva som kunne anses som vedlikehold og hva som måtte tilbakeføres/rettes. Tiltakshaver sendte inn en skisse som Søgne kommune godkjente som retningslinje for vedlikehold av brygge/elvekant (se vedlagte avslutningsbrev datert 08.04.21).

Administrasjonen i Kristiansand kommune v/ Plan og bygnings sjef Venke Moe har sendt inn en skriftlig redegjørelse av saken til kontrollutvalgsmøtet 13.12.2023 som beskriver hvordan Kristiansand kommune har fulgt opp saken. I redegjørelsen står det:

«Kristiansand kommunens vurdering er at utførte rettingstiltak innebærer at tiltakene ved Fellesstykket, som Fylkesmannen tok stilling til i vedtak av 2018, er blitt tilbakeført/reduisert i tilstrekkelig grad, slik at disse ikke lengre er å anse som ulovlige tiltak (...) Kommunens konklusjon er at det i dag ikke foreligger ulovlige forhold på eiendommen, som gir grunnlag for oppfølging fra kommunen. Dette er en konkret vurdering basert på sakens forhistorie.»

Vedlagt saken ligger to brev fra Statsforvalteren til Naturvernforbundet/Grønt Nettverk datert 05.01.2022 og 05.09.2022. I brev av 05.01.2022 skriver Statsforvalteren følgende:

«Statsforvalteren viser til at kommunen har foretatt en konkret oppfølging av tiltakene på eiendommene, og mener at utførte korrigeringer medfører at det ikke lenger foreligger ulovlige tiltak, samt at visse tiltak må anses som vedlikehold. Vi kan ikke se at saken har en så spesiell karakter at vi på eget initiativ skal vurdere lovligheten av tiltakene.»

Videre skrives det i brev av 05.09.2022:

«Som vist til og begrunnet i vårt vedtak av 01.07.2020 og brev av 05.01.2022, så er Statsforvalteren etter plan- og bygningsloven ikke ment å ha generell overprøvningsrolle i forhold til kommunens vurderinger av om tiltak er ulovlige eller ikke, herunder heller ikke om et ulovlig tiltak skal anses for å ha bli rettet tilfredsstillende. Statsforvalteren er heller ikke ressursmessig disponert til å forfølge enkeltsaker hvor det over tid anføres og problematiseres at det foreligger ulovlige tiltak. Det må igjen vises til at ulovlighetsoppfølging er kommunens primæransvar og at det nå foreligger relativt omfattende vurderinger og korrespondanse fra kommunens side for å besvare dette.»

Administrasjonen ved plan- og bygnings sjef Venke Moe vil stille i møtet for å orientere om saken.

Sekretariatets vurdering

På bakgrunn av oversendt informasjon fra Kristiansand kommune og brevene fra Statsforvalteren, anbefaler sekretariatet at kontrollutvalget tar saken til orientering og avslutter videre oppfølging. Kontrollutvalget bør normalt ikke gå inn i enkeltsaker, men ha fokus på systemnivå. Sekretariatet vil påpeke at kontrollutvalget ikke har noen instruksjonsmyndighet ovenfor administrasjonen og følgelig ikke kan fatte vedtak som binder forvaltningen. Kontrollutvalget har heller ikke myndighet til å overprøve vedtak fattet av kommunen eller Statsforvalteren, og kan heller ikke pålegge disse å behandle en sak.

Kontrollutvalget kan heller ikke behandle klager på vegne av andre forvaltningsorganer. Statsforvalteren er klageinstans for byggesaker, og kan treffe endelig avgjørelse. Kommunen har behandlet forholdet i flere omganger, og det foreligger også en vurdering fra Statsforvalteren om at de ikke går videre med saken. Dette taler etter sekretariatets vurdering også for at kontrollutvalget ikke bør gå ytterligere inn i saken.

Når det gjelder ny henvendelse fra Naturvernforbundet ved Peder Johan Pedersen om søknad om dispensasjon for fortøyningsbommer, anbefaler sekretariatet at kontrollutvalget lar søknaden bli behandlet av rette instans og eventuelt påfølgende klageinstans.

Vedlegg:

- Redegjørelse fra administrasjonen til møtet 12.12.23
- Avslutningsbrev Fellesstykke ved Lundeelva
- Brev fra Statsforvalteren datert 05.01.2022
- Brev fra Statsforvalteren datert 05.09.2022

59/23 Overordnet revisjonsstrategi regnskapsrevisjon 2023

Arkivsak-dok. 23/00907-2
Arkivkode 216
Saksbehandler Dennis Kristiansen

Saksgang	Møtedato	Saksnr
1 Kristiansand kontrollutvalg	13.12.2023	59/23

Innstilling fra sekretariatet

Kontrollutvalget tar overordnet revisjonsstrategi for regnskapsrevisjon 2023 til orientering.

Bakgrunn

Kontrollutvalget skal ifølge kommuneloven § 23-2 1. ledd bokstav A påse at kommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte. Kontrollutvalgets oppgaver ved regnskapsrevisjon er utdypet i egen forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 3. Det følger av § 3 at kontrollutvalget skal holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet og blant annet påse at:

- a. *kommunens eller fylkeskommunens årsregnskaper blir revidert på en betryggende måte*
- b. *regnskapsrevisjonen utføres i samsvar med lov, forskrift og kontrollutvalgets instruksjer og avtaler med revisor*

Regnskapsrevisjonens innhold og revisors plikter ved utførelsen av regnskapsrevisjonen er nærmere omtalt i kommunelovens § 24-5 og 24-6 og er beskrevet i kap. 2 i revisors overordnede revisjonsstrategi.

Orientering om overordnet revisjonsstrategi og revisjonens risikovurdering er et viktig ledd i kontrollutvalgets arbeid med å følge opp påseansvaret i forhold til regnskapsrevisor og behandles derfor årlig i kontrollutvalget.

Saksopplysninger

Revisjonen utarbeider hvert år en overordnet revisjonsstrategi og plan for revisjonsoppdraget med utgangspunkt i risiko- og vesentlighetsvurderinger. Overordnet revisjonsstrategi omfatter hele kommunens virksomhet.

Overordnet revisjonsstrategi beskriver revisjonens formål, foreløpig risikovurdering inklusiv omtale av kommunens økonomi, informasjon om kommunens risikostyring og økonomiske intern kontroll, fastsettelse av vesentlighetsgrense og informasjon om revisjonsplanen.

Revisjonen vil presentere den overordnede revisjonsstrategien for regnskapsrevisjon i Kristiansand kommune for 2023 i møtet og svare på eventuelle spørsmål.

Sekretariatets vurdering

Formålet med kontrollutvalgets behandling av overordnet revisjonsstrategi er primært å ivareta kontrollutvalgets påseansvar i forhold til regnskapsrevisor. Sekretariatet presiserer at

regnskapsrevisor har et selvstendig og faglig ansvar for regnskapsrevisjonen, hvordan denne innrettes og at hverken sekretariatet eller kontrollutvalget har ansvar for å kvalitetssikre revisors arbeid. Det er likevel viktig med en god dialog med regnskapsrevisor og at kontrollutvalget benytter anledningen til å stille spørsmål til revisjonen.

Kontrollutvalget kan ha nyttig innspill til revisor, og det er viktig for kontrollutvalget å forstå hvilke oppgaver regnskapsrevisor utfører i forbindelse med regnskapsrevisjonen. Kontrollutvalget har etter kommunelovens § 23 et ansvar for at det føres kontroll med økonomiforvaltningen. Dette er dels ivarettatt ved at revisor gjennomfører forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen, men både i forarbeidet til kommuneloven og i uttalelser fra departementet er det presisert at revisors arbeid med forenklet etterlevelseskontroll ikke nødvendigvis er tilstrekkelig kontroll med økonomiforvaltningen. Det er derfor viktig at kontrollutvalget har en god forståelse for arbeidet med regnskapsrevisjonen og har en god dialog med revisor for å vurdere om det er vesentlige områder innenfor økonomiforvaltningen som ikke dekkes av regnskapsrevisjonen og revisors forenklet etterlevelseskontroll. Sekretariatet har derfor lagt opp til at kontrollutvalget behandler revisors risiko- og vesentlighetsvurdering knyttet til forenklet etterlevelseskontroll som egen sak.

Sekretariatet foreslår at kontrollutvalget tar overordnet revisjonsstrategi for 2023 til orientering.

Vedlegg:

- Overordnet revisjonsstrategi regnskapsrevisjon Kristiansand kommune 2023

60/23 Risiko- og vesentlighetsvurdering - forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen 2023

Arkivsak-dok. 23/00909-2
Arkivkode 216
Saksbehandler Dennis Kristiansen

Saksgang	Møtedato	Saksnr
1 Kristiansand kontrollutvalg	13.12.2023	60/23

Innstilling fra sekretariatet

Kontrollutvalget tar risiko- og vesentlighetsvurdering for forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen i Kristiansand kommune til orientering.

Bakgrunn

Forenklet etterlevelseskontroll er hjemlet i kommuneloven § 24-9 og angir følgende oppgave til revisor:

«Regnskapsrevisor skal se etter om kommunens eller fylkeskommunens økonomiforvaltning i hovedsak foregår i samsvar med bestemmelser og vedtak.

Revisor skal basere oppgaven på en risiko- og vesentlighetsvurdering, som skal legges fram for kontrollutvalget. Revisor skal innhente tilstrekkelig informasjon til å vurdere om det foreligger brudd på lover, forskrifter eller vedtak, der bruddet er av vesentlig betydning for økonomiforvaltningen.

Revisor skal senest 30. juni avgi en skriftlig uttalelse til kontrollutvalget, med kopi til kommunedirektøren, om resultatet av kontrollen.»

Saksopplysninger

Ansvar for oppgaven er lagt til regnskapsrevisor og det er i loven lagt opp til en uttalelse på utført arbeid med moderat sikkerhet. Når oppgaven nå er lagt til regnskapsrevisor som en lovpålagt oppgave med krav til rapportering impliserer det blant annet bruk av standard rammeverk og internasjonale revisjonsstandarder ved utførelse av oppgaven.

Forenklet etterlevelseskontroll erstatter ikke den ordinære regnskapsrevisjon eller forvaltningsrevisjonen, men kan sees på som et supplement. For kontrollutvalgets del er ansvaret begrenset til å påse at det gjennomføres, og holde seg orientert om risiko- og vesentlighetsvurderingen, samt resultatene fra kontrollen. Resultatene fra en forenklet etterlevelseskontroll kan også benyttes som grunnlag for å vurdere potensielle forvaltningsrevisjoner.

Revisor skal fremlegge en risiko- og vesentlighetsvurdering som grunnlag for beslutning av valget av en eller flere områder for forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen.

Departementet uttaler også at formålet med oppgaven er å bidra til å forebygge og avdekke alvorlige feil og mangler i sentrale deler av økonomiforvaltningen som ikke nødvendigvis blir kontrollert under den finansielle revisjonen. Videre vil dette også styrke grunnlaget for at kontrollutvalget kan ivareta sitt ansvar for å føre kontroll med at økonomiforvaltningen foregår i samsvar med bestemmelser og vedtak. Oppgaven erstatter ikke forvaltningsrevisjon.

Revisor har følgende oppgaver ved forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen, jf. kommuneloven § 24-9:

- Legge frem for kontrollutvalget en risiko- og vesentlighetsvurdering av etterlevelse i økonomiforvaltningen, som danner grunnlag for utførelse av kontrollen.
- Gjennomføre den forenklete etterlevelseskontrollen.
- Rapportere på utført forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen til kontrollutvalget

Revisor vil i 2023 se på kommunens etterlevelse av følgende forhold:

Forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester § 3, 6 ledd om årlig kontrollberegning av egenandelens størrelse ved langtidsopphold:

«Dersom beboerens økonomiske situasjon endrer seg vesentlig, eller tidligere vedtak viser seg å bygge på uriktige opplysninger, skal saken tas opp til ny vurdering. Viser skatteoppgjøret for foregående år at det ikke er beregnet riktig egenandel, skal det skje et etteroppgjør.»

Revisjonen har utledet følgende kontrollpunkter:

- Har kommunen fastsatt rutiner for etterberegning av betalingssetter for beboere på institusjon?
- Gjennomfører kommunene årlige etterberegning av betalingssetter for beboere på institusjon når skatteoppgjøret foreligger?
- For de kontrollerte sakene har kommunen gjennomført tilbakebetaling ved avdekket for mye betalt egenandel/har kommunen krevd tilleggsbetaling ved avdekket for lite betalt egenandel?

Forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen vil bli gjennomført og rapportert til kontrollutvalget innen den fristen som loven har satt, 30. juni 2024. Rapportering skjer med kopi til kommunedirektøren.

Kontrollen vil bli utført i samsvar med god kommunal revisjonsskikk RSK 301 for forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen.

Regnskapsrevisor vil legge frem risiko- og vesentlighetsvurdering for forenklet etterlevelseskontroll 2023 i møtet.

Sekretariatets vurdering

Forenklet etterlevelseskontroll er hjemlet i kommuneloven. Den erstatter ikke den ordinære regnskapsrevisjon eller forvaltningsrevisjonen, men kan sees på som et supplement. For kontrollutvalgets del er ansvaret begrenset til å påse at det gjennomføres, og holde seg orientert om risiko- og vesentlighetsvurderingen, samt resultatene fra kontrollen. Resultatene fra en

forenklet etterlevelseskontroll kan også benyttes som et grunnlag for å vurdere potensielle forvaltningsrevisjoner.

Vedlegg:

- Risikovurdering forenklet etterlevelseskontroll Kristiansand 2023

61/23 Møte- og arbeidsplan 2024

Arkivsak-dok. 23/00911-1
Arkivkode 1
Saksbehandler Dennis Kristiansen

Saksgang	Møtedato	Saksnr
1 Kristiansand kontrollutvalg	13.12.2023	61/23

Innstilling fra sekretariatet

Møteplan for kontrollutvalget 2024 godkjennes.

Møtedatoer 2024: Torsdager kl. 12:00 08.02 - 07.03 - 11.04 - 16.05 - 13.06 - 22.08 - 26.09 - 24.10 - 21.11 - 12.12.

Vedtaket oversendes bystyret til orientering.

Saksopplysninger

Sekretariatet legger med dette frem en egen sak om møte- og arbeidsplan for kontrollutvalget.

Saken skal videre legges frem til behandling i bystyret.

Møte- og arbeidsplanen er ikke å forstå som en fullstendig presentasjon av alle de oppgaver/saker som kontrollutvalget vil behandle i løpet av året, men legger vekt på de oppgaver som utvalget etter lov og forskrift er pålagt å behandle.

I tillegg til ordinære saker som blir lagt frem for kontrollutvalget gjennom året, vil det av erfaring fra tidligere år alltid dukke opp spørsmål som blir gjenstand for drøfting i utvalget. Enkelte saker er også av en slik karakter at de blir behandlet unntatt offentlighet. I spesielle saker er det direkte kontakt/drøftelser med berørte parter (eks. kommunedirektør, revisor eller ordfører). Kontrollutvalget har valgt å legge frem møte- og arbeidsplanen for bystyret, fremfor å utarbeide en samlet plan for virksomheten i valgperioden.

Sekretariatet legger frem forslag til følgende møtetidspunkt og agenda for 2024:

Møte- og arbeidsplan 2024 for Kristiansand kontrollutvalg

Torsdag 8. februar kl. 12:00

- Godkjenning av møteinnkalling og -protokoll
- Årsrapport fra varslingsgruppen 2023
- Orientering om vedtatt budsjett i Kristiansand kommune 2024
- Revisjonens uavhengighetserklæring
- Revisjonens engasjementsbrev
- Orientering fra revisjonen
- Referatsaker

- Eventuelt

Torsdag 7. mars kl. 12:00

- Godkjenning av møteinnkalling og -protokoll
- Kalender for samordning av statlige tilsyn med Kristiansand kommune 2024
- Årsmelding 2023 fra kontrollutvalget i Kristiansand
- Orientering fra revisjonen
- Referatsaker
- Eventuelt

Torsdag 11. april kl. 12:00

- Godkjenning av møteinnkalling og -protokoll
- Orientering fra revisjonen
- Referatsaker
- Eventuelt

Torsdag 16. mai kl. 12:00

- Godkjenning av møteinnkalling og -protokoll
- Årsregnskap/årsrapport 2023 for Kristiansand kommune
- Årsregnskap 2023 fra Kristiansand Havn KF
- Orientering fra revisjonen
- Referatsaker
- Eventuelt

Torsdag 13. juni kl. 12:00

- Godkjenning av møteinnkalling og -protokoll
- Orientering om økonomisk situasjon pr. 13.06.24
- Orientering fra revisjonen
- Referatsaker
- Eventuelt

Torsdag 22. august kl. 12:00

- Godkjenning av møteinnkalling og -protokoll
- Budsjett for kommunens kontrollaktivitet for 2025
- Overordnet revisjonsstrategi for regnskapsrevisjon 2024
- Restanseliste for kontrollutvalgets saker pr. 22.08.2024
- Orientering fra revisjonen
- Referatsaker
- Eventuelt

Torsdag 26. september kl. 12:00

- Godkjenning av møteinnkalling og -protokoll
- Ny oppfølging eierskapskontroll i kombinasjon med forvaltningsrevisjon i Vest-Agder-museet IKS
- Orientering fra revisjonen
- Referatsaker
- Eventuelt

Torsdag 24. oktober kl. 12:00

- Godkjenning av møte innkalling og –protokoll
- Orientering om økonomisk situasjon pr. 24.10.24
- Risiko- og vesentlighetsvurdering for forenklet etterlevelsesk kontroll
- Orientering fra revisjonen
- Referatsaker
- Eventuelt

Torsdag 21. november kl. 12:00

- Godkjenning av møteinnkalling og -protokoll
- Kontrollutvalgets møte- og arbeidsplan 2025
- Orientering fra revisjonen
- Referatsaker
- Eventuelt

Torsdag 12. desember kl. 12:00

- Godkjenning av møte innkalling og –protokoll
- Orientering om budsjett/handlingsprogram for Kristiansand kommune 2025
- Orientering fra revisjonen
- Referatsaker
- Eventuelt

Sekretariatets vurdering

Møte- og arbeidsplanen er ikke å forstå som en fullstendig presentasjon av alle oppgaver/saker som kontrollutvalget vil behandle i løpet av året, men legger vekt på de oppgaver som utvalget etter lov og forskrift er pålagt å behandle. Henvendelser som kommer inn og eventuelle behov for orienteringer eller andre kontrollhandlinger vil behandles fortløpende.

Kontrollutvalgets aktivitet er i stor grad opp til utvalget selv. Kontrollutvalget kan selv ta opp temaer for behandling, og kan i prinsippet behandle alle saker så lenge det kan defineres som kontroll. Aktuelle og relevante tema kan belyses for eksempel ved å be administrasjonen om orienteringer. Orienteringene kan være skriftlige eller muntlige, avhengig av saken. Å be om en redegjørelse er et rimelig og tilgjengelig verktøy, og kan i mange tilfeller gi raske avklaringer og et godt grunnlag for hvordan temaene eventuelt skal følges opp videre. Man skal likevel være oppmerksom på at bestilte orienteringer/redegjørelser vil oppta kapasitet og ressurser i administrasjonen, og at det derfor bør ligge en vurdering om hensiktsmessighet til grunn for en slik forespørsel.

Det legges opp til orienteringer fra revisor i hvert møte. Hensikten med disse orienteringene er hovedsakelig at kontrollutvalget skal få informasjon om regnskapsrevisors arbeid, og følge opp påseansvaret utvalget har for at kommunens regnskaper revideres på en betryggende måte, jf. kommuneloven § 23-2 første ledd bokstav a).

Kontrollutvalget har et påseansvar for at «det føres kontroll med at den økonomiske forvaltningen foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak» i henhold til kommuneloven § 23-2 første ledd bokstav b). Orienteringer fra administrasjonen om relevante

tema/områder innenfor økonomiforvaltningen kan være en måte å følge opp dette påseansvaret på. Aktuelle tema kan f.eks. være:

- Prosjektstyring – investeringer
- Kommunens rutiner ved kjøp/salg av eiendommer
- Kommunens rutiner for å kartlegge og rapportere på tilstand på eiendomsmasse (har blitt gjennomført forvaltningsrevisjon på temaet)
- Rutiner for oppfølging av tilskudd til eksterne
- Kommunens rutine for å overholde overtidsbestemmelser
- Kommunens rutiner for rapportering på tomgangsleie i kommunale boliger
- Forsikringsdekning
- Kommunens kontroll på løst inventar og utstyr

Vedlegg:

- Forslag til møteplan 2024 for kommunalutvalg, formannskap og bystyret

62/23 Orientering fra revisjonen 13.12.23

Arkivsak-dok. 23/00188-14
Arkivkode 216
Saksbehandler Dennis Kristiansen

Saksgang	Møtedato	Saksnr
1 Kristiansand kontrollutvalg	13.12.2023	62/23

Innstilling fra sekretariatet

Saken tas til orientering.

Bakgrunn

Kontrollutvalget har et ansvar for å se til at det blir gjennomført revisjon i kommunen. For å holde seg orientert om det pågående revisjonsarbeidet i kommunen, orienterer revisor kontrollutvalget gjennom året.

Saksopplysninger

Agder Kommunerevisjon IKS vil orientere om følgende i møtet:

1. løpende revisjon
2. pågående arbeid
  - a. Gjennomgang/undersøkelse av Kristiansand kommunes arbeid med varslinger
  - b. Forvaltningsrevisjon Psykososialt miljø for barn og voksne i skolen

63/23 Referatsaker 13.12.23

Arkivsak-dok. 23/00189-14
Arkivkode 033
Saksbehandler Dennis Kristiansen

Saksgang	Møtedato	Saksnr
1 Kristiansand kontrollutvalg	13.12.2023	63/23

Innstilling fra sekretariatet

Saken tas til orientering.

Saksopplysninger

1. Referatsaker
  - a. Bystyrets sak 76/23 Kristiansand kommune - eierberetning 2022
  - b. Formannskapetets sak R-1/23 Tilsynsrapport samfunnsikkerhet og beredskap 2023
2. Inkommen post
  - a. Invitasjon om medlemskap i Forum for Kontroll og Tilsyn
  - b. Ny henvendelse om eierskapskontroll/forvaltningsrevisjon
  - c. Ny henvendelse om Fellesstykket ved Lundeelva (behandles i sak 58/23)
3. Saker behandlet i bystyret
  - a. Sak 10/23 Reglement for kontrollutvalget
4. NKRF arrangerer kontrollutvalgskonferanse 31.01-01.02.2024 ved Clarion Hotel & Congress Oslo airport, Gardermoen. Påmeldingsfrist er 14.12.2024. Påmelding til sekretariatet. For mer informasjon se: [NKRFs Kontrollutvalgskonferanse 2024 - NKRF](#)
5. Neste møte er foreslått 8. februar kl. 12:00.

Vedlegg:

- Eierberetning 2022
- Tilsynsrapport - beredskapsplanlegging
- Brev fra Forum for Kontroll og Tilsyn
- Reglement for Kristiansand kontrollutvalg

64/23 Eventuelt 13.12.23

Arkivsak-dok. 23/00190-13

Arkivkode 033

Saksbehandler Dennis Kristiansen

Saksgang	Møtedato	Saksnr
1 Kristiansand kontrollutvalg	13.12.2023	64/23